

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 284/2016-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. septembra 2016 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej a sudcov Sergeja Kohuta a Rudolfa Tkáčika v konaní o sťažnosti [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Vladimírom Kašubom, Holubyho 51, Martin, pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 239/2008 (pôvodne vedenom Okresným súdom Dolný Kubín pod sp. zn. 1 C 115/2007) takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 239/2008 porušené boli.

2. Okresnému súdu Námestovo p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 239/2008 konal bez zbytočných prierahov.

3. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré je Okresný súd Námestovo p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Námestovo j e p o v i n n ý uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 296,44 € (slovom dvestodevät'desiatšesť eur a štyridsaťštyri centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Vladimíra Kašubu, Holubyho 51, Martin, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. III. ÚS 284/2016 z 3. mája 2016 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“, v citáciách aj „žalobca“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Námestovo (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 239/2008 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Sťažovateľ okrem iného uviedol:

„Dňa 27. 06. 2007 som podal návrh na náhradu škody vo výške 65.800,- Sk. Tento návrh som podal ešte na Okresný súd Dolný Kubín a konanie bolo vedené pod sp. zn.: 1 C/115/2007. Tento súd nariadil vo veci tri pojednávania a síce v dňoch 13. 09. 2007, 16. 10. 2007 a 13. 11. 2007. Posledné pojednávanie bolo odročené na neurčito. Od 01. 01. 2008 bola vec postúpená novozriadenému Okresnému súdu Námestovo (účinnosť zákona NR SR č. 511/2007 Z. z). Tento súd nariadil pojednávanie až na 02. 06. 2009, kedy rozsudkom môj návrh zamietol. Uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn.: 6 Co/284/2009-120 zo dňa 24. 02. 2010 bol tento rozsudok zrušený a vec bola vrátená súdu prvého stupňa. Po vrátení spisu na prvostupňový súd dňa 23. 04. 2010 bolo nariadené pojednávanie na deň 12. 10. 2010. Toto a ani ďalšie nariadené pojednávanie, vytýčené na deň 21. 12. 2010, sa však neuskutočnili pre ospravedlnenie právneho zástupcu odporcu, resp. pre potrebu opätovného predvolania odporcu a jeho právneho zástupcu. K vykonaniu nariadeného pojednávania došlo až dňa 24. 02. 2011, kedy môj návrh prvostupňový súd znova zamietol. Krajský súd v Žiline uznesením sp. zn.: 6 Co/157/2011-205 zo dňa 22. 11. 2011 rozsudok súdu prvého stupňa opätovne zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Spis sa vrátil prvostupňovému súdu dňa 28. 02. 2012. Ďalšie pojednávanie vo veci bolo vykonané dňa 03. 04. 2012. Po takmer deviatich mesiacoch mi súd uznesením sp. zn.: 3 C/239/2008-221 zo dňa 31. 12. 2012 uložil povinnosť zložiť zálohu na znalecké dokazovanie vo výške 200,- EUR. Dňa 31. 01. 2013 na základe uznesenia sp. zn.: 3 C/239/2008-223 bol ustanovený znalec na vypracovanie znaleckého posudku ([REDACTED]) Znalecký posudok č. 26/2013 bol doručený súdu dňa 26. 08. 2013. Nasledujúce pojednávanie sa uskutočnilo dňa 22. 10. 2013. Na tomto pojednávaní došlo k jeho odročeniu na deň 12. 11. 2013 za účelom vyhlásenia rozsudku. V tento deň však súd rozhodol o doplnení dokazovania. Uznesením zo dňa 05. 12. 2013 sp. zn.: 3 C/239/2008-265 pribral do konania znalecký ústav, ktorý predložil znalecký posudok č. 40/2014 dňa 21. 02. 2014.

Nakoľko následne nedošlo k vytýčeniu termínu pojednávania, dňa 16. 06. 2014 som adresoval predsedníčke Okresného súdu Námestovo sťažnosť na prieťahy v konaní, v ktorej som namietal, že okrem porušovania zásady plynulosti konania dochádza aj k neprimeranej dĺžke rozhodovania o uplatnenom nároku. Predsedníčka Okresného súdu Námestovo v odpovedi sp. zn.: Spr 4537/14 zo dňa 27. 06. 2014 vyhodnotila moju sťažnosť ako

dôvodnú a v záujme plynulého konania nariadila dohľad v trojmesačných lehotách. Keďže v ďalších troch mesiacoch od doručenia odpovede predsedníčky súdu nedošlo k určeniu termínu pojednávania, udelil som plnú moc na podanie sťažnosti na Ústavný súd Slovenskej republiky. Potom však v mesiacoch november a december 2014 došlo k vytýčeniu termínov pojednávania. V decembri 2014 však muselo byť pojednávanie odročené pre moju náhlu hospitalizáciu. Dňa 13. 01. 2015 vydal Okresný súd Námestovo rozsudok, ktorým môj návrh tretíkrát zamietol. Na podklade môjho odvolania rozhodol Krajský súd v Žiline uznesením sp zn.: 7 Co/351/2015-406 zo dňa 30. 09. 2015 o zrušení v poradí tretieho rozsudku prvostupňového súdu. Uvedené uznesenie mi doručil prvostupňový súd dňa 06. 11. 2015 a to bez nariadenia termínu pojednávania.

Z odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu vyplýva, že znova, už po tretíkrát, prvostupňový súd nerešpektuje právny názor odvolacieho súdu. O. i. odvolací súd prisvedčil mojej argumentácii, že závery znaleckého dokazovania sú v danej veci nepoužiteľné. Napriek tomu, že ja som nenavrhol nariadenie znaleckého dokazovania, súd ma zaviazal na úhradu zálohy na znalecké dokazovanie v sume 200,- EUR.

O mojom návrhu sa teda koná viac ako osem rokov. Za túto dobu odvolací súd zrušil tri rozsudky Okresného súdu Námestovo. Z toho v dvoch uzneseniach odvolacieho súdu sa uvádza, že prvostupňový súd sa (dôsledne) neriadil už publikovaným právnym názorom...“

3. Keďže dosiaľ nebolo napadnuté konanie právoplatne skončené, sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Okresný súd Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn.: 3 C/239/2008 porušil základné právo [REDAKOVANÉ], aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Okresnému súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn.: 3 C/239/2008 sa prikazuje konať vo veci bez zbytočných prieťahov.

[REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 3.000,- EUR (slovom tritisíc eur), ktoré je Okresný súd Námestovo povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

██████████ priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 296,44,- EUR (slovom dvestodeväťdesiatšesťeur a štyridsaťštyri eurocentov), ktorú je Okresný súd Námestovo povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Vladimíra Kašubu, Advokátska kancelária, Holubyho ul. č. 51, 036 01 Martin, č. ██████████ vedený v ██████████ (██████████), do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

4. Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti prípisom sp. zn. Spr 574/16 z 11. augusta 2016, v ktorom okrem iného uvádza:

„Po preštudovaní spisu a oboznámení sa s vyjadrením zákonného sudcu som zistila, že konanie sa začalo na Okresnom súde Dolný Kubín dňa 27. 6. 2007 podaním návrhu na zaplatenie náhrady za používanie motorového vozidla a náhrady škody za poškodenie vozidla. Konanie bolo vedené pod spisovou značkou 1 C/115/2007.

Okresný súd Dolný Kubín vykonal vo veci tieto úkony:

- dňa 3. 7. 2007 boli účastníkom konania zasielané poučenia o procesných právach a povinnostiach, pričom odporcovi bol zároveň zaslaný návrh na vyjadrenie

- dňa 9. 8. 2007 bolo nariadené pojednávanie na deň 13. 9. 2007, ktoré bolo odročené na deň 16. 10. 2007 za účelom výsluchu navrhnutých svedkov

- pojednávanie dňa 16. 10. 2007 bolo odročené na deň 13. 11. 2007 za účelom výsluchu svedka

- pojednávanie dňa 13. 11. 2007 bolo odročené na neurčito za účelom posúdenia vykonania dôkazu svedka a následne za účelom vypátrania jeho súčasného pobytu

V súvislosti s prechodom súdництва na novozriadený Okresný súd v Námestovo zák. č. 511/2007 Z. z. bola predmetná vec odovzdaná na vybavenie Okresnému súdu Námestovo, kde bola pridelená zákonnému sudcovi JUDr. Monike Kurjakovej a bola jej pridelená nová spisová značka 3C/239/2008...

Z prehľadu procesných úkonov je zrejmé, že v konaní na Okresnom súde Námestovo došlo k prieťahom v konaní v období od januára 2008 (kedy bola vec prevedená na Okresný súd Námestovo) až do 6. 2. 2009. Ďalším obdobím nečinnosti okresného súdu je obdobie od 29. 2. 2012 do 3. 9. 2012, kedy súd poskytol účastníkom konania lehotu na mimosúdne vyriešenie sporu a v období od 31. 1. 2013 do 26. 8. 2013 vznikli taktiež prieťahy v konaní,

ktoré však boli spôsobené tým, že súd čakal na vypracovanie znaleckého posudku ustanoveným znalcom. Vec bola niekoľkokrát pridelená na konanie a rozhodnutie inému sudcovi (zákonná sudkyňa odišla 2x na materskú dovolenku, príchod nových sudcov), ktorý si vec potreboval naštudovať, aby mohol vo veci konať. Vo veci bol štyrikrát vyhlásený rozsudok, pričom trikrát bol na základe odvolania zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie. Aj proti vyhlásenému rozsudku zo dňa 21. 4. 2016 je podané odvolanie a spis bude po návrate z ústavného súdu predložený Krajskému súdu v Žiline na rozhodnutie o predmetnom odvolaní.“

5. Súčasťou vyjadrenia okresného súdu k sťažnosti bol aj tento prehľad procesných úkonov doterajšieho priebehu napadnutého konania:

„- v súlade s Dodatkom č. 6 k Rozvrhu práce Okresného súdu Námestovo na rok 2008 (Spr 683/08) bola vec dňa 13. 6. 2008 prevedená do senátu 2C JUDr. Miroslava Jagnešáka

- v súlade s Dodatkom č. 10 k Rozvrhu práce Okresného súdu Námestovo na rok 2008 (Spr 983/08) bola vec dňa 29. 9. 2008 prevedená do senátu 6C Mgr. Daniely Pilarčíkovej

- dňa 6. 4. 2009 bolo nariadené pojednávanie na deň 2.6.2009. na ktorom bol vyhlásený rozsudok, ktorý bol účastníkom konania odoslaný 1. 7. 2009, a proti ktorému bolo dňa 21. 7. 2009 podané odvolanie zo strany žalobcu, následne bolo odvolanie dňa 29. 7. 2009 zaslané na vyjadrenie právneho zástupcovi žalovaného a spis bol dňa 14. 8. 2009 predložený Krajskému súdu v Žiline na rozhodnutie o odvolaní

- Krajský súd v Žiline uznesením č.k. 6Co/284/2009 zo dňa 24. 2. 2010 rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, spis bol doručený okresnému súdu dňa 23. 4. 2010 a následne bolo dňa 29. 4. 2010 uznesenie krajského súdu rozoslané účastníkom konania

- v súlade s Dodatkom č. 2 k Rozvrhu práce Okresného súdu Námestovo na rok 2010 (Spr 166/108) bola vec dňa 23. 2. 2010 prevedená do senátu 3C JUDr. Moniky Kurjakovej

- dňa 4. 8. 2010 bolo nariadené pojednávanie na deň 12. 10. 2010, ktorý bol preložený na deň 21. 12. 2010, ktoré pojednávanie bolo odročené na 24. 2. 2011 za účelom opätovného predvolania právneho zástupcu žalovaného

- na pojednávaní dňa 24. 2. 2011 bol vo veci vyhlásený rozsudok, proti ktorému bolo podané dňa 14. 4. 2011 odvolanie žalobcom, následne bolo dňa 18. 4. 2011 odvolanie žalobcu zaslané právnenému zástupcovi žalovaného na vyjadrenie a dňa 11. 5. 2011 bol spis predložený Krajskému súdu v Žiline na rozhodnutie o odvolaní

- uznesením krajského súdu č. k. 6Co/157/2011-205 zo dňa 22. 11. 2011 bol rozsudok okresného súdu zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie; spis bol vrátený okresnému súdu dňa 28. 2. 2012

- dňa 29. 2. 2012 bolo nariadené pojednávanie na deň 3. 4. 2012, ktoré bolo odročené na neurčito za účelom poskytnutia lehoty účastníkom na mimosúdne vyriešenie sporu s tým, že ak v lehote 14 dní nebude súd oboznámený s výsledkom mimosúdneho prejednávania, nariadi znalecké dokazovania za účelom zistenia výšky nájmu za sporné motorové vozidlo za obdobie neoprávnenej držby zo strany odporcu

- dňa 3. 9. 2012 súd vyzval právnych zástupcov účastníkov konania na oznámenie, či došlo k mimosúdnej dohode, resp. na zaslanie okruhu otázok, ktoré chcú adresovať znalcovi

- uznesením súdu č. k. 3C/239/2008-221 zo dňa 31. 12. 2012 bola žalobcovi uložená povinnosť na zloženie zálohy na znalecké dokazovanie

- uznesením súdu č. k. 3C/239/2008-223 zo dňa 31. 1. 2013 bol ustanovený znalec z odboru cestná doprava na podanie znaleckého posudku, ktorému bola zároveň uložená lehota 45 dní na vypracovanie znaleckého posudku

- dňa 21. 5. 2013 súd urgoval u znalca vypracovanie znaleckého posudku, kde znalec podaním doručeným súdu elektronickou poštou dňa 31. 5. 2013 požiadal o zapožičanie spisu, ktorý bol znalcovi zaslaný dňa 31. 5. 2013

- dňa 5. 8. 2013 súd opätovne urgoval znalca na predloženie znaleckého posudku

- dňa 26. 8. 2013 bol súdu doručený znalecký posudok

- dňa 4. 10. 2013 bolo nariadené pojednávanie na deň 22. 10. 2013, ktoré bolo odročené na 12. 11. 2013 za účelom vyhlásenia rozsudku

- na pojednávaní dňa 12. 11. 2013 bolo vyhlásené uznesenie o pokračovaní v dokazovaní a zároveň bolo pojednávanie odročené na neurčito za účelom znaleckého dokazovania, kde bude ustanovený znalec z odboru ekonomika

- uznesením súdu č. k. 3C/239/2008-265 zo dňa 5. 12. 2013 bol ustanovený znalecký ústav z odboru ekonómia a manažment na vypracovanie písomného znaleckého posudku, kde bola zároveň uložená znalcovi lehota 45 dní na vyhotovenie znaleckého posudku

- v súlade s Dodatkom č. 2 k Rozvrhu práce na rok 2014 (Spr 15/14) bola vec dňa 13. 1. 2014 prevedená do senátu 6C Mgr. Daniely Pilarčíkovej

- dňa 17. 1. 2014 súd zaslal spis znaleckému ústavu

- dňa 21. 2. 2014 bol súdu doručený vypracovaný znalecký posudok

- dňa uznesením súdu č. k. 3C/239/2008-284 zo dňa 19. 6. 2014 a č. k. 3C/239/2008-286 zo dňa 19. 6. 2014 bolo rozhodnuté o priznaní odmeny za vypracované znalecké posudky

- dňa 1. 10. 2014 bolo nariadené pojednávanie na deň 4. 11. 2014, ktorý termín pojednávania bol zmenený na deň 11. 11. 2014, ktoré pojednávanie bolo odročené na 11. 12. 2014 z dôvodu žiadosti právneho zástupcu žalobcu

- pojednávanie 11. 12. 2014 bolo odročené na deň 13. 1. 2015 za účelom zabezpečenia osobnej účasti žalobcu

- na pojednávaní dňa 13. 1. 2015 bol vo veci vyhlásený rozsudok, proti ktorému bolo podané odvolanie zo strany žalobcu dňa 30. 3. 2015 a dňa 28. 4. 2015 bolo odvolanie zaslané na vyjadrenie právneho zástupcovi žalovaného a spis bol dňa 5. 6. 2015 predložený Krajskému súdu v Žiline na rozhodnutie o odvolaní

- uznesením krajského súdu č. k. 7Co/351/2015-406 zo dňa 30. 9. 2015 bol rozsudok okresného súdu zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie; spis bol vrátený okresnému súdu dňa 2. 11. 2015 a následne dňa 3. 11. 2015 bolo uznesenie krajského súdu rozposlané právnym zástupcom účastníkov konania

- dňa 28. 1. 2016 bolo nariadené pojednávanie na deň 23. 2. 2016, ktorý termín pojednávania na žiadosť právneho zástupcu žalovaného bol preložený na deň 1. 3. 2016, ktoré pojednávanie bolo odročené na deň 5. 4. 2016 za účelom výsluchu svedka

- pojednávanie dňa 5. 4. 2016 bolo odročené na deň 21. 4. 2016 za účelom vyhlásenia rozsudku

- na pojednávaní dňa 21. 4. 2016 bol vyhlásený rozsudok, ktorý bol zaslaný právnym zástupcom účastníkov konania dňa 21. 4. 2016, a proti ktorému bolo dňa 1. 6. 2016 podané odvolanie zo strany žalovaného a následne bolo odvolanie zaslané na vyjadrenie právneho

zástupcovi žalobcu dňa 23. 6. 2016, ktoré vyjadrenie k odvolaniu bolo doručené súdu dňa 7. 7. 2016.“

6. K vyjadreniu okresného súdu sťažovateľ stanovisko zaujal v podaní doručenom ústavnému súdu 31. augusta 2016, v ktorom okrem iného uviedol:

„K doručenému vyjadreniu predsedníčky Okresného súdu Námestovo sp. zn.: Spr 574/16 zo dňa 11. 08. 2016 uvádzam na úvod v stručnosti, že pre mňa ako účastníka konania je rozhodujúce, kedy súd vykoná úkon vo veci samej, t. j. úkon smerujúci ku konečnému rozhodnutiu.

Pokiaľ sa v doručenom vyjadrení uvádza, že k preťahom došlo v období od prevedenia veci na Okresný súd Námestovo do 06. 02. 2009, ide o zrejmy omyl. Prvým úkonom vo veci samej je pojednávanie dňa 02. 06. 2009. Dňa 06. 02. 2009 sa nič neudialo podľa rozpisu úkonov. Preto nejde o preťahy v konaní v tomto úvodnom čase v dĺžke 13 mesiacov, ale 17 mesiacov.

Navyše mi v doručenom vyjadrení chýba stanovisko k otázke vyplývajúcej z odôvodnenia podanej sťažnosti a síce, že prečo vo veci bežnej agendy všeobecných súdov je potrebné trikrát zrušiť rozhodnutie súdu prvej inštancie odvolacím súdom. Aj takýto nesprávny postup a nerešpektovanie právneho názoru odvolacieho súdu má za následok neúmernú dĺžku konania, ktorá aktuálne presiahla 110 mesiacov.“

7. Obsah súvisiaceho spisu okresného súdu potvrdzuje úkony uvedeného v jeho vyjadrení z 11. augusta 2016, ktoré ústavný súd považuje za preukázané.

8. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

9. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

11. Sťažovateľ zároveň namieta aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

12. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

13. Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

14. Pokiaľ ústavný súd v ďalšom texte poukazuje na Občiansky súdny poriadok, ide o znenie platné do 1. júla 2016.

15. Táto povinnosť súdu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety

OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

16. Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, a z § 119 ods. 4 OSP, ak súd zistí, že existuje dôležitý dôvod na odročenie pojednávania, bez zbytočného odkladu informuje tých, ktorí boli predvolaní alebo upovedomení. Súd spravidla uvedie deň, kedy bude konať nové pojednávanie, a dôvod na odročenie sa uvedie v zápisnici alebo poznamená v spise.

17. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní mohlo dôjsť k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

18. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že spory o náhradu škody patria do bežnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov a po právnej stránke ich nemožno považovať za zložité. Ani v okolnostiach danej veci podľa názoru ústavného súdu nejde o takú mieru skutkovej zložitosti, ktorou by bolo možné ospravedlniť skutočnosť, že napadnuté konanie nebolo právoplatne skončené ani po viac ako 9 rokoch od jeho začatia. Na právnu ani skutkovú zložitosť nepoukázal ani okresný súd vo vyjadrení k s'ťažnosti.

19. Čo sa týka kritéria správania s'ťažovateľa ako účastníka konania, ústavný súd konštatuje, že nezistil takú závažnú skutočnosť alebo okolnosť, ktorú by v súvislosti s priet'ahmi v konaní bolo potrebné pripísať na ťarchu s'ťažovateľa.

20. Napokon ústavný súd hodnotil samotný postup okresného súdu v napadnutom konaní. Napadnuté konanie začalo na Okresnom súde Dolný Kubín 27. júna 2007 podaním návrhu „na zaplatenie náhrady za používanie motorového vozidla a náhrady škody za poškodenie vozidla“. Do 31. decembra 2007 bol na prerokovanie a rozhodovanie vo veci miestne a vecne príslušným Okresný súd Dolný Kubín a od 1. januára 2008 po reorganizácii súdnictva bol na prerokovanie a rozhodovanie veci až do jej právoplatného skončenia miestne a vecne príslušný okresný súd.

21. Ústavný súd v nadväznosti na uvedené poukazuje na to, že podľa príslušných ustanovení zákona č. 511/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov s účinnosťou od 1. januára 2008, prešiel výkon súdnictva v danej veci z Okresného súdu Dolný Kubín (odovzdávajúci súd) na okresný súd (nadobúdajúci súd).

22. Neoddeliteľnou súčasťou prechodu súdnictva v danej veci je aj prenesenie zodpovednosti za prieťahy v konaní z odovzdávajúceho súdu na nadobúdajúci súd. Z uvedeného dôvodu zodpovednosť za doterajší priebeh celého napadnutého konania nesie okresný súd.

23. Ústavný súd v priebehu napadnutého konania zistil obdobie úplnej nečinnosti okresného súdu od 1. januára 2008 do 6. apríla 2009, t. j. v období po prechode výkonu súdnictva z Okresného súdu Dolný Kubín na Okresný súd Námestovo.

24. Ústavný súd konštatuje, že priebeh napadnutého konania okrem nečinnosti bol poznačený aj neefektívnym postupom okresného súdu. Uvedené vyplýva predovšetkým zo skutočnosti, že prvostupňové rozsudky okresného súdu boli v priebehu napadnutého konania po podaní odvolaní trikrát uzneseniami Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) zrušené a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie, v dôsledku čoho

nepochybne došlo k spomaleniu jeho priebehu, pričom aj proti ostatnému, teda štvrtému rozsudku okresného súdu z 21. apríla 2016, bolo podané žalovaným odvolanie a vec bude predložená na rozhodnutie krajskému súdu.

25. V prvom prípade rozsudok okresného súdu sp. zn. 3 C 239/2008 z 2. júna 2009 bol uznesením krajského súdu sp. zn. 6 Co 284/2009 z 24. februára 2009 zrušený a vec bola okresnému súdu vrátená na ďalšie konanie. Krajský súd v odôvodnení uznesenia okrem iného uviedol:

„Z obsahu spisu, a to najmä zo zápisníc o pojednávaní nevyplýva, že by okresný súd vykonal dôkaz týmito listinami postupom v zmysle ustanovenia § 129 ods. 1 O.s.p.. Následne sa ani nezaoberal hodnotením týchto dôkazov v odôvodnení napadnutého rozsudku, prípadne odôvodnením, prečo tieto dôkazy nevykonal. Na základe týchto skutočností preto krajský súd považuje rozsudok okresného súdu v tejto časti za nepreskúmateľný.

Tým, že okresný súd vec nesprávne právne posúdil a svoje rozhodnutie neodôvodnil v súlade so zásadami pre odôvodnenie rozsudku stanovenými v § 157 ods. 2 O.s.p., čím sa stal jeho rozsudok nepreskúmateľným, krajský súd napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Úlohou okresného súdu bude vec opätovne prejednať a rozhodnúť, vychádzať z vyššie prezentovaných právnych záverov krajského súdu, nárok navrhovateľa za používanie motorového vozidla posúdiť v zmysle ustanovení § 130 (a nasledujúcich Občianskeho zákonníka, prípadne podľa § 458 ods. 2 Občianskeho zákonníka a v časti nároku o náhradu za poškodenie a nadmerné opotrebenie motorového vozidla svoje rozhodnutie odôvodniť tak, aby splňalo zákonné podmienky odôvodnenia stanovené v § 157 ods. 2 O.s.p.“

26. Aj rozsudok okresného súdu sp. zn. 3 C 239/2008 z 24. februára 2011 bol uznesením krajského súdu sp. zn. 6 Co 157/2011 z 22. novembra 2011 zrušený a vec bola okresnému súdu vrátená na ďalšie konanie. Krajský súd v odôvodnení uznesenia okrem iného uviedol:

„Napadnutý rozsudok je v poradí druhým rozsudkom vydaným okresným súdom v prejednávanej veci. Jeho predchádzajúci, rovnako zamietajúci rozsudok, bol zrušený

uznesením krajského súdu najmä z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia uplatneného nároku navrhovateľa, a absencie riadneho odôvodnenia skutkových a právnych záverov vyslovených v tomto rozsudku. Krajský súd tu zdôraznil, že nárok navrhovateľa špecifikovaný ako náhrada za používanie motorového vozidla vo výške 42 500,- Sk je nutné posudzovať z hľadiska ust. §130 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka ako nárok na vydanie úžitkov za užívanie predmetného motorového vozidla. Okresný súd sa týmito závermi síce riadil, avšak následne vychádzal opätovne z nesprávneho právneho posúdenia, a to pri určení, čo možno za takéto úžitky považovať...

Krajský súd považuje za predčasné aj rozhodnutie okresného súdu o nároku na náhradu škody uplatnenú navrhovateľom. V tomto prípade si okresný súd riadne neustálil uplatnený nárok, ktorý navrhovateľ špecifikoval ako náhrada za poškodenie a nadmerné opotrebovanie vozidla. Okresný súd tieto sumy ustálil ako nárok na náhradu škody, o ktorom rozhodoval v zmysle ust. § 420 Občianskeho zákonníka. Avšak aj v tomto prípade vzhľadom na to, ako boli tieto sumy uplatnené, je nutné posúdiť, či uvedené sumy majú predstavovať skutočne vynaložené náklady na opravu (zabezpečenie nových) častí, prípadne či ide o sumu, ktorá by sa mala zohľadniť v rámci bežného opotrebenia v náhrade za používanie motorového vozidla. Následne po preukázaní existencie právneho základu tohto nároku bude sa okresný súd zaoberať jeho výškou a rovnako v tomto prípade zväži aplikáciu § 136 O. s. p. za splnenia vyššie uvedených podmienok.“

27. Napokon aj rozsudok okresného súdu sp. zn. 3 C 239/2008 z 13. januára 2015 bol rozsudkom krajského súdu sp. zn. 7 Co 351/2015 z 30. septembra 2015 zrušený a vec bola okresnému súdu vrátená na ďalšie konanie. Krajský súd v odôvodnení uznesenia okrem iného uviedol:

„Na základe uvedených skutočností, keďže okresný súd nepostupoval dôsledne podľa § 226 O.s.p. a v ďalšom konaní nevychádzal z právnych záverov odvolacieho súdu v jeho zrušujúcom uznesení, krajský súd v časti o nároku navrhovateľa na náhradu za užívanie motorového vozidla rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

V súvislosti so zamietajúcim rozhodnutím okresného súdu o nároku navrhovateľa na náhradu škody krajský súd považoval za dôvodnú námietku odvolateľa, že okresný súd nedostatočne zistil skutkový stav z dôvodu, že nevykonal navrhnuté dôkazy.

Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ na preukázanie svojich tvrdení o stave predmetného motorového vozidla v čase predtým, ako bolo odovzdané odporcovi na základe neplatnej kúpnej zmluvy a v čase po jeho vrátení navrhoval vykonať dôkazy oboznámením sa s čestnými vyhláseniami [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Okresný súd bez bližšieho zdôvodnenia, prečo uvedené čestné vyhlásenia nepovažoval za skutočnosti preukazujúce tvrdenia navrhovateľa, jeho nárok na náhradu škody ako nepreukázaný čo do základu aj výšky zamietol. Bolo potrebné, aby sa s obsahom predmetných čestných vyhlásení oboznámil a tieto následne vyhodnotil. Keďže okresný súd navrhované dôkazy nevykonal, nevyhodnotil a bez ďalšieho ustálil, že navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno na preukázanie svojho nároku na náhradu škody, jeho závery, vzhľadom na uvedené pochybenia, sú predčasné a nemožno ich považovať za správne. Okresný súd preto v ďalšom konaní tieto dôkazy vykoná, vyhodnotí ich z hľadiska formálneho aj materiálneho (t.j. z hľadiska obsahu či preukazujú tvrdenia uvádzané navrhovateľom) a následne opätovne o tomto nároku rozhodne. Svoje rozhodnutie odôvodní tak, aby spĺňalo zákonné náležitosti vyplývajúce z § 157 ods. 2 O.s.p.. Najmä, aby bolo zrejmé, z ktorých konkrétnych dôkazov vychádzal pri ustálení skutkového stavu veci a ako dôkazy jednotlivito, ako aj vo vzájomných súvislostiach hodnotil.“

28. Ústavný súd vo svojej predchádzajúcej judikatúre už poukázal na to, že nielen nečinnosť, ale aj neefektívna, resp. nesústredená činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (obdobne napr. IV. ÚS 22/02, IV. ÚS 380/08, III. ÚS 103/09, I. ÚS 7/2011).

29. Ústavný súd napokon konštatuje, že z ústavnoprávneho hľadiska je neakceptovateľné, že napadnuté konanie nebolo právoplatne skončené ani po viac ako 9 rokoch od jeho začatia.

30. Pokiaľ predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení v súvislosti s priet'ahmi uviedla, že vec bola niekoľkokrát pridelená na konanie a rozhodnutie inému sudcovi, ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru (napr. III. ÚS 246/2016), podľa ktorej nie je možné priet'ahy v konaní relevantne ospravedlňovať ani viacnásobnými zmenami zákonného sudcu, ku ktorým v priebehu napadnutého konania došlo.

31. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 239/2008 došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

32. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

33. Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol, že základné právo s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo postupom okresného súdu porušené, prikázal mu, aby v záujme zavŕšenia ochrany označených práv vo veci konal bez zbytočných priet'ahov, a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza s'ťažovateľ domáhajúci sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

34. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

35. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

36. Sťažovateľ sa domáha priznania primeraného finančného zadost'učinenia v sume 3 000 € z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti. Sťažovateľ poukázal na to, že v čase podania sťažnosti ústavnému súdu stav jeho neistoty pretrvával už viac ako 9 rokov.

37. Cieľom finančného zadost'učinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadost'učinenia. Pri určení finančného zadost'učinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

38. S prihliadnutím na to, že napadnuté konanie nebolo právoplatne skončené ani po viac ako 9 rokoch od jeho začatia, ústavný súd považoval priznanie sumy 2 000 € za primerané finančné zadost'učinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

39. Ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

40. Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom

JUDr. Vladimírom Kašubom. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

41. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2014, ktorá bola 839 €.

42. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Úhrada za dva úkony právnej vykonané v roku 2015 spolu s režijným paušálom (2 x 8,39 €) predstavuje sumu 296,44 €.

43. Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa.

44. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. septembra 2016